

VEČERNIK

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 50

TELEFON: UREDNISTVA 25-67
UPRAVE 38-67
POSTNI CEKOVNI BACUN 11.409

Maribor, četrtek 2. marca 1939

NAROČNINA NA MESEČ:
Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din,
dostavljen na dom 12.— din, tujtas 25.— din

Cena
din 1.—

Angleška skrb za obrambo

Včeraj je sprejela angleška spodnja zbornica proračun za suhozemno vojsko, ki znaša 42 milijard dinarjev — Ogromni ukrepi za zaščito angleškega civilnega prebivalstva pred napadi iz zraka — Sedanje stanje angleške vojske na kopnem

LONDON, 2. marca. Spodnja zbornica je včeraj sprejela proračun za suhozemno vojsko, ki se je v primeri z lanskim povečala za 12 milijard dinarjev na 42 milijard din. Prirastek se bo delno kril s posojilom, a davki ne bodo površani. Zboljšanje službenih pogojev je znatno okrepilo efektivno stanje armade; oprema in oboroženost je najmodernejša. Skladišča hranljivo materialne rezerve za opremo milijonskih armad tudi za primer večletnega bojevanja.

OBRAMBA CIVILNEGA PREBIVALSTVA

LONDON, 2. marca. Pri včerajšnji parlamentarni debati je sir John Anderson v svojem ekspozeju poudaril, da se sedanji obrambni načrt vsega javnega življenja v Angliji znatno razlikuje od onega, ki je bil zamišljen v jeseni, v septembru. Za dovoljstvo je naglašal uspehe vlade, ki je namesto do 1. 1941. dokončala svoje ogromne priprave že letos. Med prebivalstvo so razdelili že 50.000.000 plinskih mask, 1.500.000 specialnih mask je določenih za prostovoljce civilne zaščite. Pravkar izdelujejo 1.300.000 mask za dojenčke, 2.000.000 mask za otroke. Delo v podzemeljskih zakloniščih in razdeljevanje lektenih plošč je v polnem teku. Izven glavnih 50 taborišč hodo tudi privatne zgradbe priloge za zaščito pred letalskimi napadi in za prebivalstvo bodo izdana posebna navodila, kako naj se v primeri napada ravna. Poseben železniški in avtomobilski voznik park bo imel nalogo, prepeljati prebivalstvo mest v varne kraje.

Za obrambo pred izstrelki so razdelili med ljudi že 127.000.000 vret peska. Iz Indije je na poti luta za nadaljnjih 200 milijonov vret. Tvorilce v Dandju na Škotskem bruhačo vsak teden 3-4 milijone šestih vret na dan. Vsa Anglija je podrejena 36 okrožnim poveljstvom za civilno zaščito. Po 40 do 100 lastnikov motornih vozil tvori po eno motorizirano ednico, ki bo na razpolago tudi za vojaške transporte. Minister je končno s posebnim naglasom poudaril, da se je samo v teku zadnjega meseca priljavilo v službo civilne obrambe 1.200.000 ljudi.

Opozicijski poslanec Morrison je v svojem govoru podčrtal, da so naloge, ki čakajo Anglijo, izredno težke. Pohvalil je izvrstno organizirane prostovoljce in zaključil, da se nasprotniki, ki menijo z neudnim letalskim napadom presenetiti Anglijo, globoko varajo. Poslanec Baier se je pa zavzemal za pospešeno izvedbo nadaljnjih priprav, češ, kriza je na višku.

STANJE ANGLEŠKE VOJSKE

LONDON, 2. marca. Pri včerajšnji parlamentarni debati o proračunu angleške vojske je podal vojni minister Hore-Belisha točno stanje efektivne angleške vojske. Po teh številkah šteje rezervna vojska 139.000 mož, drugi poziv rezerve 52.000, teritorialna vojska 204.000 in protiletalska obramba 71.000, skupno torej znaša sedanje stanje angleške vojske 466.000 mož. Tu pa seveda ni všeta vsa mornarica, kolonialne čete in civilna obramba.

POLOŽAJ NA DALJNEM VZHODU

LONDON, 2. marca. Lord Strabolgh je v lordski zbornici opozoril na japonsko izzivanje Anglije in Francije na Daljnem vzhodu. Po zavzetju Hajnana postane lahko vsako popuščanje Japoncem usodno. Nemčija, katere šef je izjavil, da mora Nemčija izvažati ali unariti, je edina v stanu pregovorit Japonsko od njenih nadaljnjih osvajalnih namer. V nasprotnem primeru bo z izgubo kitajskega trga nemški narod največ trpel.

APEL NA NEMČIJO LIVERPOOL, 2. marca. Minister za In-

Cianov neuspeh v Varšavi

POLJSKA SE NOČE VEZATI NA OS RIM-BERLIN — PRED SESTANKOM HITLERJA IN MUSSOLINIJA? — POSLABSANJE POLOŽAJA ZA POLITIKO OSI

VARSAVA, 2. marca. Italijanski zunanji minister grof Ciano je sinoči ob 21.30 zapustil Krakovo in se odpeljal nazaj v Rim. O obisku je bilo izdano zelo kratko uradno poročilo, ki pravi, da je potrdil znova pripravo razmerja med Poljsko in Italijo in odločno voljo nadaljevati politiko prijateljstva. Ciano se je odpeljal z ženo in ostalim spremstvom iz Krakova s posebnim vlakom in prišel pred polnočjo na nemško obmejno postajo Lundenburg, kjer ga je pozdravil poseben odposlanec nemškega zunanjega ministra von Ribbentropa.

LONDON, 2. marca. »News Chronicle« poroča iz Berlina, da se tam računa z možnostjo skorajšnjega novega sestanka Hitlerja z Mussolinijem. Hitler in Mussolini bi se še šteta tokrat v Italiji, in sicer nekje v bližini Brenerja. List pravi dalje,

da je povzročil rezultat Cianovega obiska v Varšavi veliko razočaranje v Italiji kakor v Nemčiji. Poljska se ni dala pregovoriti, da bi se obvezno priključila osi Rim-Berlin, ampak je ostala trdno na stališču, da si hoče ohraniti absolutno neodvisnost. Stališče Poljske bi moglo zato odločilno uplivati na nadaljnjo Mussolinijevo politiko tudi glede Sredozemlja. Sicer se pa v Berlinu ne prikriva, da se je mednarodni politični položaj za države osi Rim-Berlin v zadnjem času zelo spremenil in se še stalno slabša. Tudi države, ki so bile že priključene na os, se pričenojajo zaradi tega spremenjenega položaja odmakati.

BERLIN, 2. marca. Maršal Göring bo ta mesec odpotoval v Italijo, kjer bo ostal več dni in obiskal tudi Libijo.

Francoske priprave v Afriki

NEMŠKI LISTI NAPOVEDUJEJO ZA BILŽNO BODOČNOST KRIZO ODNOSAJEV V SREDOZEMLJU

BERLIN, 2. marca. Nemški listi objavljajo na senzacionalen način vesti, da izvršuje Francija v Tuniziji obsežne vojaške priprave, tako glede gradnje utrdb, kakor glede večanja svojih posadk. Te vesti objavljajo po italijanskih virih in brez komentarjev, toda v zvezi z drugimi pojavi in španskim vprašanjem hlečijo tudi francosko mnenje, da se bliža čas

obračuna v Sredozemlju. Po načinu stilišč je pa vendarle mogoče ugotoviti, da je to tudi mnenje Nemčije. Medtem se pa ne potrjujejo vesti, da je italijanski veleposlanik v Berlinu Attolico obvestil ob priliki zadnje konference nemškega zunanjega ministra von Ribbentropa že podrobno in dokončno o italijanskih aspiracijah nasproti Franciji.

Berria začasni prezident

AŽAÑO JE ZAMENJAL PREDSEDNIKA CI SE SE NISO ODLOČILI ZA KAPITULACIJO

MADRID, 2. marca. Včeraj je republikanski parlament izvolil namesto odstopivšega predsednika Azaña za začasnega predsednika Španije dosedanjega predsednika parlamenta Berria. Berria je takoj po izvolitvi prisegel na republikansko ustavo in prevzel svoje pošte. Ta izvolitev dokazuje, da se republikanci nikakor še niso odločili za kapitulacijo, ampak mislijo še nadalje na obrambo. Baje pri-

CORTESOS BERRIA. REPUBLIKANULACIJO. FRANCOVE PRIPRAVE

čakujejo, da bodo nastali v Evropi v kratkem novi mednarodni zapletaji, ki bodo spremenili tudi španski položaj v republikansko korist.

BURGOS, 2. marca. General Franco pripravila z vso naglico splošni naskok na republikanskega ostojanke v osrednji Španiji, v prvi vrsti na Madrid. Povsod se opaža veliko in naglo premikanje nacionalističnih čet.

Prvo glasovanje v konklavu

VATIKAN, 2. marca. Sinoči ob 19. uri so započeli vrata, ki ločijo v konklavu zbrano kardinale od zunanjega sveta. Pri ceremoniji je bil navzočen na notranji strani kameralnega in ostrijski nadškof, na zunanji pa maršal palače Ghigli. V konklavu je zaprtil 62 kardinalov. Danes ob 10. uri je bilo prvo glasovanje za izvolitev novega papeža v Sikstinski kapeli. Drugo glasovanje bo popoldne ob 17. uri.

Glasovanja se bodo nadaljevala tako dolgo, da bo združenih za enega kandidata dovolj glasov. Pri prvem glasovanju novi papež še ni bil izvoljen.

ANGLIJA NUDI REPUBLIKANECM AZIL.

LONDON, 2. marca. Angleška vlada je izjavila, da je pripravljena sprejeti v svoje okrilje vođe osebe republikanske Španije in jim dati azil.

Zapiski

Hendrik van Colljn

Holandija ji površini samnina država, saj meri po svojpovršini samo no 34.225 km², ima pa na tem tako tesnem prostoru nad 8 milijonov prebivalcev. Toda

v njeni posesti so v Južnem morju in Južni Ameriki kolonije, ki merijo nad 2 milijona km² in v njih živi okoli 62 milijonov ljudi. Holandijo bi zato mogli šteti med vesele in njen pomen v mednarodnem, trgovinskem in političnem življenju je tudi v resnici velik. Ta pomen in položaj v kolonijah ji nalaga zlasti sedaj veliko skrb za oborožitve, in res je holandska vlada sklenila, da se tudi ona pridruži sedanjemu oboroževalnemu tekmovanju. Politično je njeno mesto ob strani Velike Britanije, čeprav vodi sicer politiko nevtiralnosti. Že od l. 1933. ji stoji kot predsednik vlade na čelu Hendrik van Colljn, rojen 22. junija l. 1869, ki je bil prvotno častnik v kolonijah, od l. 1909. je pa politik. Bil je že ponovno minister in je sedaj, kakor omenjeno, že dve parlamentarni dobi zapovrstvo ministrski predsednik.

Vprašanje angleške obrambe

Bivši minister Amery, ki je tudi na naših planinah znan turist, je dejal v govoru v Oxiordu, da se je doslej javilo nekaj nad 170.000 prostovoljcev za narodno obrambno službo. To število odgovarja približno eni dvestošestdesetini celotnega števila prebivalstva. S tem številom ni mogoče početi nič pametnega, zato je potrebno, da Anglija že končno uvede splošno vojaško obveznost.

Britanski fašisti nimajo pravic stranke

Voditelj angleških fašistov sir Oswald Mosley je zapolnil British Broadcasting Company, da bi dovolila zastopnikom britanskih fašistov izpregovoriti po radu. Mosley je želel, da bi bila fašistična stranka deležna iste pravice, kakor jo imajo druge politične stranke v okviru političnih predavanj, ki se bodo začela prihodnje dni. British Broadcasting Company pa je Mosleyevo prošnjo odklonila in zavrnitev utemeljila s tem, da se političnih predavanj lahko udeležijo samo člani parlamenta, ki so pripadniki glavnih političnih strank.

Novo gibanje na Poljskem

V poljskem sejmju je več poslancev dokazovalo nujnost odstranitve Židov iz poljske trgovine. Trgovinski minister Roman je izjavil, da prizadevanje poljskega naroda, osamosvojiti se tudi v gospodarskem pogledu, odgovarja povsem naravnim zahtevam poljskega ljudstva. Židje zavzemajo v poljski trgovini skoro monopolni položaj. Prizadevanje, da poljski narod iztrga trgovino iz židovskih rok, je rodilo gibanje, ki je prav tako močno, kakor je bilo gibanje za osvoboditev kmetijskega stanu v 19. stoletju.

Čiščenje v angleški delavski stranki

»Evening Standard« poroča, da bo labouristična stranka izvedla drastično čiščenje, pri čemer bodo izločeni iz stranke pristaši sira Stafforda Crippsa, ki je bil že izključen iz stranke zaradi svojejelevičarskega radikalizma. Verjetno je, da ima sir Cripps v stranki mnogo pristaev. Vodstvo stranke se boji, da bi se Labour Party razbila na tri tabore in to v primeru, če bi vlada izkoristila notranje težkoče za razpis novih volitev.

Maribor, 2. marca.

Palestinska konferenca, ki zaseda v Londonu, je važna že zaradi tega, ker skuša rešiti palestinsko vprašanje. Z drugimi besedami, ker hoče napraviti konec državljanski vojni, ki se vleče v Palestini med Arabci na eni strani in angleškimi oblastni ter Židi na drugi strani že od 1. 1936. sem. Vse do takrat naseljevanje Židov v Palestini ni nalezelo na odpor pri Arabcih. dasi metod, s katerimi so prišli Židje do posesti dela Palestine, ni moči v vsakem slučaju odobravati. Židje so s svojimi organizacijskimi sposobnostmi, s svojo vztrajnostjo in v prvi vrsti s svojimi finančnimi sredstvi spremenili del Palestine iz revne pretežno pušinske zemlje v bogato pokrajino subtropskih nasadov. Arabci so morali spoznati, da so iz to obdobje nove pokrajine izrinjeni in da jim ostaja puščava.

Arabski odpor pa gotovo ne bi bil tako močan, oster in vztrajen, če ne bi užival podpore vsega islamskega sveta. Predvsem vse Arabije, kjer so mlade, po svetovni vojni ustvarjene države pokazale veliko ojačanje narodne zavesti, precejšen ekonomski napredek, željo po ustanovitvi otonne islamske Arabije in tudi željo, da se osvobode angleškega varstva. Pri tem jim ni bilo treba šele iskati prijateljev; Italija in pozneje Nemčija sta Arabcem nudili in še nudiča podporo, ki ni samo »načelnega« značaja.

Samo s podporo tujih sil je lahko borba v Palestini zavzela takšen obseg in postala tako dolgotrajna. Letu 1936. so bili spopadi še bolj sporadični, ko pa je julija 1937. Anglija predložila Društvu narodov predlog o delitvi Palestine v židovski in arabski del, so spopadi zavzeli obseg prave vojne; dnevno je padlo desetine žrtev. Še pred meseci so Arabci bili vojaški gospodarji skoro vse dežele in angleška vojska je morala zavzemati vas za vasjo. Danes so Angličji pač vojaški gospodarji v deželi, a do spopadov pride še vedno. Angličji sicer trdijo, da je mir vzpostavljen, a obenem dobro vedo, da to je za mir na krhkih nogah in da jih stane mnogo denarja. Vedo tudi, da so glavni nemiri izbruhnili po predložitvi angleškega predloga o delitvi Palestine 1. 1937; s predlogom tudi Židje niso bili zadovoljni.

Angleški kabinet je predlog iz 1. 1937. zavrgel in sprejel poročilo zadnje angleške delegacije v Palestini, ki smatra, da je delitev Palestine nemogoča. Odločitev o bodoči ureditvi Palestine naj bi prinesla konferenca, ki sedaj zaseda v Londonu. Židje zahtevajo na tej konferenci ustanovitev židovske države v Palestini, kakor jim je to obljubila Balfourjeva deklaracija. V tej državi Židje ne bi hoteli postati manjšina, zato zahtevajo preklic prepovedi naseljevanja Židov v Palestini, ki velja od izruha nemirov. Arabske zahteve so ravno nasprotno; ustanovitev arabske palestinske države po vzgledu Iraka, prepoved naseljevanja Židov in prodaje zemlje Židom. Da tudi Arabci se opirajo na angleško izjavo iz svetovne vojne, namreč na pismo, v katerem je angleški poveljnik Egipta Mac-Mahon obljubil emirju Huseinu ustanovitev arabskega imperija.

Obe stališči, arabsko in židovsko, je spričlo neposposljetivost obeh strank nemogoče spraviti v sklad. Vkljub temu, da predstavlja Arabce dve struji, radikalnejša in zmernejša, ki nočeta sedeti za isto mizo. Dejanski ima radikalna struja jeruzalemske muftija večino Arabcev za sabo. Konferenca omogoča angleškemu kabinetu, da se pogaja s strankami, o končni odločitvi pa bo moral sklepati kabinet sam.

In baje bo ta odločitev v precejšnji meri vsaj v večji meri kot doslej, naklonjena Arabcem. To toliko lažje, ker z ustanovitvijo židovske palestinske države tako ne bi bilo mogoče rešiti židovskega vprašanja. Palestina bi lahko sprejela le manjši del od vse množice Židov, ki se danes selijo iz Srednje Evrope. S problemom njihove naselitve se bavi poseben odbor za naselitve beguncev iz Srednje Evrope, ki ravno tako zaseda v Londonu pod indirektnim vodstvom angleške vlade.

Angleška odločitev v palestinskem problemu bo naklonjena Arabcem, ker gre za vprašanje, ki se tiče vseh Arabcev in v neki meri vseh muslimanov. Anglija bo skušala združiti vse Arabije pod angleš-

Bonnetov ekspoze v odboru

ZASEDBA OTOKA HAJNANA PO JAPONCIH; SOLIDARNOST Z ANGLIJO; PRIZNANJE VLADE GENERALA FRANCA.

PARIZ, 2. marca. Francoški zunanji minister Georges Bonnet je govoril večeraj v zunanje-političnem odboru parlamenta o mednarodnih vprašanjih. Poročal je najprej o francoskem protestu v Tokiu zaradi japonske zasedbe kitajskega otoka Hajnana in dejal, da je poslala Francija v hajnanske vode posebno bojno ladjo, kakor so jih poslale tudi ostale zainteresirane države. Nato je govoril o razmerju do Anglije in naglasil, da solidarnost med obema državama še nikoli ni bila tako velika, kakor je sedaj. Obširno je poročal potem o položaju v Španiji in o priznanju vlade generala Franca. Povedal je, da je bil z mislijo senatorja Berarda dosežen z nacionalistično špansko vlado popoln sporazum. Francija bo vrnila Španiji vse

premoženje, ki so ga republikanci za časa državljanske vojne prenesli vanjo; vrnila bo zlati zaklad Državne banke, umetnine španskih mojstrov, orožje in municijo, prevozna sredstva itd. Ob koncu je izrekel prepričanje, da bodo zavladovali med Francijo in novo Španijo odnošaji najboljšega sosedstva.

PARIZ, 2. marca. V svojem zunanje-političnem ekspozeju je zunanji minister Bonnet podal senzacionalno izjavo, po kateri je iz najzanesljivejšega vira znano, da je poveljnik italijanskih čet v Španiji, general Gamba, sporočil generalu Francu, da so se italijanske čete pri nedavni paradi pred generalom Francem v Barceloni zadnjič pokazale in da je bil to njih poslovljeni nastop.

Poslanstvo zunanjih Nemcev

NEMCI V TUJNI VRŠE ZA NEMČIJO VAŽNO POSLANSTVO IN SE ZATO KLJUB POTREBI PO DELOVNIH MOČEH NE SMEJO VRNITI DOMOV.

BERLIN, 2. marca. Nedavno je slavila nemška Družba za svetovno trgovino v Berlinu dvajsetletnico svojega obstoja z Dnevom svetovne trgovine. Ob tej priliki so nastopili tudi razni govorniki, ki so govorili o nemških svetovnotrgovinskih načrtih in drugih vprašanjih, ki so s tem v zvezi. Med temi govorniki je bil tudi nemški prometni minister dr. inž. Dornmüller, ki je govoril posebno o pomenu Nemcev v tujini, ki niso samo predstavniki

nemškega gospodarstva, ampak tudi nemške ekspanzije. Minister je dejal, da vrše ti Nemci v tujini, vodeni po nemških poslanikih in konzulih, Nemčiji važno službo. Zaradi tega kljub pomanjkanju delovnih moči v Nemčiji ni v nemškem interesu, da bi se ti Nemci vrtni v domovino. Kdor deluje zunaj za Nemčijo, mora tudi zunaj ostati in zunaj zanjo delati. Nemške zunanje postojanke se ne smejo nikjer oslabilati, ampak nasprotno, okrepiti.

Nova italijanska strategija

IZJAVA VRHOVNEGA POVELJNIKA ITALIJSKIH PROSTOVOLJSKIH CET V NACIONALISTIČNI ŠPANJI, GENERALA GAMBARE

RIM, 2. marca. Vrhovni poveljnik italijanskih čet v nacionalistični Španiji, general Gamba je izjavil, da leži veliki pomen zmage v Kataloniji v tem, da je izpričala pravilnost nove italijanske strategije »vojne s kratkim potekom«. Pri tem se je izkazala zlasti taktična enota dvovalne divizije s sedmimi pehotnimi bataljoni in bogato opremo s strelnim orožjem. Lahka gibljivost te velike enote je premagala vsak teren in omogočila nagle taktične obrate, bočne sunke in obkoljevalne manevre. Posebno važno pri

tem je, da se branijo boki na četu. To zahteva sicer velike hrabrosti in drznosti višjega in srednjega poveljstva, je pa nezogiben pogoj za manever. Vsaka enota mora skrbeti za lastno obrambo. Po doseženem predoru se ne sme čakati na prihod zvezne edince, ampak je treba pohod naglo nadaljevati, in to ne glede na to, ali so boki zadosti kriti ali ne. Pehota ne sme biti oborožena z drugim orožjem, kakor s puškami in strojnimi, jarki možnarji se morajo zato prideliti večjim enotam.

Nemci in Madžari

NEPRIJAZNO NEMSKO PREDAVANJE V BRATISLAVSKI ODDAJNICI IN REAKCIJA V MADŽARSKEM TISKU. VLOGA MADŽARSKIH SVABOV.

BUKARESTA, 2. marca. Za razmerje med Nemci in Madžari je zelo značilna polemika, ki je nastala med bratislavsko radijsko oddajnico in madžarskim tiskom. Bratislavsko oddajnica oddaja včasih tudi predavanja nemške manjšine in tako je te dni predaval neki nemški strokovnjak o zgodovini Nemcev na Madžarskem. Predavatelj je močno poveljeval vlogo Nemcev, ki so jo igrali na nekdanjem Orgskem, trdil, da so nemški Svabi bili deloma naseljeni tam že pred Madžari, o Madžarih pa govoril v zvezi s Huni, Avari in Tataci. Celo predavanje za Madžare nikakor ni bilo laskavo in je pokazalo, kako globok je prav za prav prepad med Nemci in Madžari. V madžarskem tisku je vzbudilo to predavanje hud odpor in stro polemiko. Posebno pa se čudi madžarski tisk, kako je bilo mogoče tako predavanje v času, ko se vodja Nemcev dr. Karmasin in vodja Madžarov grof Eszterhazy pogajata za obnovitev stikov med nemško in madžarsko narodno manjšino na Slovaškem.

BERLIN, 2. marca. Nemški tisk raz-

pravlja še vedno o razpustu in preganjanju madžarskih hugarstov (nacionalnih socialistov), in sicer z vidno neveljavo in nedvomnimi simpatijami za zatrito gibanje. V splošnem jemlje hugariste v zaščito na enak način, kakor Železno gardo v Romuniji.

BUDIMPESTA, 2. marca. Vodja nemške manjšine na Madžarskem dr. Franz Basch, je sklical te dni v Košicah zborovanje Nemcev, toda oblastva so zborovanje prepovedala z motivacijo, da bi ogražalo javni red in mir. Zborovanje so namreč hoteli Madžari napasti. Iz enakov vzrokov prepovedujejo nemška zborovanja tudi drugod.

JAPONSKI VOJNI PRORAČUN

TOKIO, 2. marca. Vojni proračun Japonske znaša 81 milijard dinarjev. Ta vsota bo porabljena večinoma za kitalsko ekspedicijo. V tej zvezi je vlada po nemškem in italijanskem zgledu izdala uredbu o prisilni oddaji zlata in zlatih predmetov vseh vrst.

Židje zapuste palestinsko konferenco?

LONDON, 2. marca. Anglesko-židovska pogajanja na palestinski konferenci so bila prekinjena brez rezultata. Židovska delegacija namerava sploh odpotovati iz Londona, ker pod nobenim pogojem ne morejo sprejeti angleškega načrta za rešitev palestinskega vprašanja, po katerem bi postali v Palestini le narodna manjšina.

Španija in protikominternski pakt

BURGOS, 2. marca. Poslaniki Italije, Nemčije in Japonsko so predložili Francovi vladi predlog, naj bi takoj tudi Španija pristopila k protikominternskemu paktu. Po posvetovanju z generalom Francem in ostalimi ministri pa je nacionalistični zunanji minister general Jordana odgovoril poslanikom, da se Španija ne more mešati v to zadevo, dokler državljanska vojna ne bo dokončno likvidirana. Ta odgovor je prizadete vlade razočaral.

Tudi Amerika prizna Franca

WASHINGTON, 2. marca. Vprašanje priznanja vlade generala Franca s strani USA bo rešeno po vrnitvi prezidenta Roosevelta s pomorskih vaj, kar se bo zgodilo najbrže v soboto. Priznanje bo objavljeno prihodnji teden. Diplomati, ki bo postal prvi ameriški poslanik v Burgosu, je baje že določeno.

Nov irski atentat v Londonu

LONDON, 2. marca. V prvih jutrnjih urah je davi nastala eksplozija na vodovodu London — Midland. Eksplozijo so slišali na deset km daleč, šipe v okolici so popokale, vendar pa vodovod sam ni bil poškodovan — le majhne množine vode so se razlile. Sumijo, da je eksplozija delo irskih teroristov, ki so se hoteli maščevati zaradi večerajšnje obsode nekega Irca na 7 let ječe zaradi terorističnega delovanja.

SODELOVANJE ANGLIJE IN AMERIKE.

WASHINGTON, 2. marca. Velika Britanija je dovolila Zoruženim državam Severne Amerike, da smejo pri svojih sedanjih velikih pomorskih vajah v Karibskem morju uporabljati kot oporišča tudi njene otoke in kot operacijsko področje njene teritorialne vode. Tudi Francija je sporočila v Washington, da ameriška mornarica lahko uporabi njeno otočje, ako bi bilo treba, mora pa prej pravčasno o tem obvestiti lokalna francoska oblastva. To dokazuje dovolj zgornjo tesno povezanost med USA ter Veliko Britanijo in Francijo.

BELGIJA SE NIMA VLADE

BRUSELJ, 2. marca. Mandatar krone Soudan bo najbrže že tekom današnjega dneva sestavil novo belgijsko vlado.

NEMCIJA V DONAVSKI KOMISIJI

BUKARESTA, 2. marca. Včeraj je Nemčija pristopila k evropski donavski komisiji.

NOVA PRIZNANJA FRANCA

BARCELONA, 2. marca. Včeraj sta priznali vlado generala Franca tudi Brazilija in Grčija.

EKSPLOZIJE NA JAPONSKEM.

TOKIO, 2. marca. Včeraj je v Osaki nastala serija strahovitih eksplozij v vojaških municijskih skladiščih, ki so trajale polne štiri ure. Osem zgradb je razrušenih, ubitih 10 vojakov, 38 jih pogrešajo, 76 pa je nevarno ranjenih. Požar še vedno traja.

POROČILO O NESRECI JAPONSKO PDMORNICE.

TOKIO, 2. marca. Pri zadnji podmorniški katastrofi, pri kateri sta se dve podmornici zaradi trčenja pod vodo potopili in so rešili samo lažje poškodovane, je po poročilu mornariškega ministva izgubilo življenje 81 častnikov in mornarjev. Podmornica je bila novejšega tipa in sposobna pluti do San Franciscu in nazaj, ne da bi ji bilo treba obnoviti kurivo.

Vremenska napoved. Večinoma jasno, deloma megla, ponoči precej hladno.

Smučarska poročila

(Putnik, Maribor, 2. marca)

Mozirska koča: — 5. jasno, 10 cm dršiča na podlagi 60 cm, smuka odlična.
Peca: — 2. jasno, mirno, 50 cm osrnenega snega, smuka ugodna.

Domači zapiski

Prvi sestanek plenuma skupščine

Včeraj je začela narodna skupščina razpravljati o proračunu. Najprej je govoril finančni minister dr. Gjurjič, ki je obrazložil smernice vladne politike. Detajlno je opisoval strukturo finančnega zakona. Proračun vsebuje najnujnejše državne potrebe, pokrije pa je izračunano v skladu s fiskalno močjo države. Nato je bilo prečitano poročilo finančnega odbora. Glavni poročevalec vladne večine je bil dr. Oton Gavrilovič, poleg treh drugih sta še govorila dr. Miloš Tupanjanin za opozicijo in Slovenec dr. Lavrič. Priljubljenih je 60 govornikov.

Italijanski glas o hrvatskem vprašanju

Rimski tednik »Relazioni Internazionali«, v katerem se odraža italijanska oficialna politika, pravi, da je hrvatsko vprašanje eden izmed najvažnejših problemov notranje ureditve Jugoslavije. Hrvatsko vprašanje je v tesni zvezi s političnim življenjem mlade Hrvatske. Z ozirom na nedavne Cvetkovičeve izjave pravi list dalje, da sta tako Italija kakor Jugoslavija glede na zemljepisni položaj in stanje v Evropi navezani na skupna gospodarska in politična pota.

Za reformo pouka in učnih knjig

Se zavzema današnji »Hrvatski dnevnik« v uvodniku. Šolske knjige vselej niso bile na potrebi višini, v njih je bilo mnogo netočnosti. Hrvatski rodoljubi so z ogorčenjem gledali, kako se njih mladina uči v šolah površno, pa tudi zgrešeno prikazano zgodovino hrvaškega naroda. Iz knjig so bili izpuščeni najvažnejši zgodovinski dogodki, zapostavljena je bila hrvaška književnost in umetnost. V knjigah ni bilo najti stvari, ki so vsakemu Hrvatju drage, vsakemu rodoljubi v ponos. Starši, katerim pripada prvenstvena pravica v vzgoji dece, so bili stalno v sporih s šolo, zato tudi mladina ni videla v svojih učiteljih prave vzgojitelje.

Daite občinam samouprave!

Občinski svet v Osijeku je odstopil. Zaradi »pomirjenja strasti«, pravijo občinski močje, je treba čimprej hrvaškim občinam dati svobodno izbrane zastope. Od vlade imenovani občinski svetniki nikakor niso mogli biti pravi predstavniki naroda. Zato se tudi nisi v polni meri zavedali posledic dolgoletnega gospodarjenja. Prazne občinske blagajne pričajo, da je treba v samoupravnih mestih čimprej izvesti svobodno volitve. Brez volitev ni samouprave! Pravi »Hrvatski dnevnik«. Dr. Stojadinovič je imel sicer v rokah zakon o občinskih volitvah v mestih, ni ga pa izvedel. Skrajni čas je, da meščani sami upravljajo svojo imovino!

1730 dni kazni za opozicionalne volilce

Ker so volili po svoji vesti dr. Mačkovo listo, so prešli pristaši opozicije samo v okrožju Gacko 1730 dni zapora in 11.100 din kazni.

Za pravično ravnopravnost

se zavzema osiješki »Hrvatski list« v svojem odgovoru na pisanje »Samouprave«, ki je zapostavljale hrvaški interese zagovarjala z izgovorom, da Hrvači v vladi niso bili zastopani. Zahtevamo za svojo narodno in politično individualnost pravično uvaževanje. Odklanjamo, da se nas še v bodoče upošteva samo kot odstotek državljanz Jugoslavije, s katerimi se lahko sodeluje ali pa ne. Odnosaji med Srbi in Hrvači aj se rešijo v smislu nespremenljivih zahtev in pravic naroda, ki so vsakomur znane.

Izprememba v »Slovenskem jugu«

»Slovenski jug«, list akademske mladine JRZ v Beogradu, je, kakor poročajo zagrebški in beograjski listi, čez noč preveslal v druge vode. Glasnik in veren pristaš »vodje« dr. Stojadinoviča, je naekrat pozabil na svojega zaščitnika, čeprav ga je tri leta v vsaki številki pozdravjal za edino pravega naslednika pok. Pašića. »Svobodna volja je zmogala do spoznanja je prišla resnica, zmogala je prava nacionalna mladina. S prihodom novega vodstva so zlonamerit ljudje potisnjeni ob stran.« pravi list, ki se je brez oklevanj zatekel pod okrilje nove vlade.

Novice

Kako izvršiti takojšnje socialno zavarovanje viničarjev?

Poudarili smo že večkrat, da mora biti pomoč viničarjem takojšnja. Ali pa je to mogoče?

V parlamentu se pripravljali finančni zakon za l. 1939—1940. Slovenski poslanci z enotnim nastopom brez težav lahko dosežejo, da se v fin. zakon vnese posebna oblast za ministra soc. politike in narodnega zdravia, da v tekočem letu čimprej izda uredbu z zak. močjo, da se razširi zavarovanje na naše viničarje.

Razlogov, s katerimi poslanci lahko utemeljujejo to slovensko zahtevo, je nebroj. Nezaslišana beda in revščina viničarjev. Zakonita utemeljenost te zahteve, ki obstaja že sedaj in gre le za izvršno uredbo. Dejstvo, da bo s tem obično pomagano najštevilnejšemu in najbogatnejšemu slovenskemu delovnemu sloju ob naši severni meji, kar zahtevajo slovenski narodni, pa tudi vsedrjavni interesi. Končno dejstvo, da bremena za zavarovanje zadenejo v največji meri tujci in potujočim element ob naši meji, ki že stoletja izsesava našega delovnega človeka, pobira sadove njegovega dela in slovenske zemlje, v odmenu pa ne daje ničesar, saj izkupiček zapravlja ali investira v inozemstvu in nima Slovenija in država od nje skoraj nobene koristi. Prvič bi temu zvišenemu sloju ob meji naprtili neke dajatve, ki bi šli v dobro

slovenskega človeka, ki mu služi in prvič bi ta občutil, da mu delo, ki ga opravlja, je prinaša nekaj več, kakor mezdo, od katere s svojo družino ne more niti pridelovati živitni niti od gladu umreti. Videlo bi prvič, kako gospod, ki mu služi, pod silo zakona države, ki ji viničar pripada, zanj prispeva v zavarovanje dolžno kvoto in prvič najbrže bi se tudi v tem sloju zbudila zavest pripadnosti k državi, ki mu nudi soc. zaščito in ukazuje, da mu to zaščito plačuje oni, kateremu viničar služi in ki pobere vse sadove njegovega dela.

Ta učinek razširitve soc. zavarovanja na viničarje nam najbolj lebdí pred očmi, ker je za Slovence in državo največjega pomena ravno danes, ko zlasti v teh slojih, nepoučenih in zapuščeni od vseh, najbolj fantazirajo o zamejskih navideznih veličinah in socialnih odrešiteljih.

Najvažnejšo vlogo pri takojšnjem razširjenju soc. zavarovanja na viničarje ima seveda OUDZ v Ljubljani, ki bi moral poskrbeli za ves material, ki ga zahteva tako razširjenje in določiti okvir, v katerem je možno. Enako Delavska zbornica v Ljubljani, ki že itak zbira prodoben material o viničarjih, da določi, kdo vse pride v poštev pri razširjenju in najde zakonsko formulo, ki bo obsegla vse prizadete.

Elektrifikacija Dravskega polja

Naši večji denarni zavodi so že pred vojno vršili odlično narodnoobrambno delo v tem, da so financirali razne akcije za zmago slovenske in južnoslovenske ideje.

Danes se nudi večjim denarnim zavodom, enaka, eminentna prilika. Banovina želi v svrhu elektrifikacije Dravskega polja večmilijunskega posojila na nekaj let. Denarni zavodi: denar je dobro in varno naložen, v narodnostnem oziru odlično izrabljen. Ne odbijte pogajanj s KDE; s tem, da daste svoj denar KDE odn. banovini, pomagajte vendar svojem ožjemu okolišču, t. j. Dravskemu polju oz. Stajerskemu delu Slovenije. Inozemski agitatorji ne bodo mogli več toliko hvaliti tujine, če bo pri nas doma tudi dobro biti.

V narodnostnem oziru ima elektrifikacija Dravskega polja, ki pošlje letno precej sezonskih delavcev čez mejo, ogromen pomen in neprecenljiva škoda je kakršno koli odlaganje rešitve tega aktualnega vprašanja.

Lojze Cafuta.

Zakaj bi Ruše potrebovale »Ljudsko univerzo«

Potreba ustanovitve Ljudske univerze v Rušah je že danes aktualno vprašanje onih krogov, ki želijo resnične narodne izobrazbe vseh slojev.

Že pred leti se je skušalo to vprašanje povoljito rešiti. Vložila so se pravila Ljudske univerze. V splošno začudenje pa je oblast pravila in ustanovitev prepovedala.

Pojmovanje kulture, kakor tudi res prava narodna zavest — resnici na ljubo povedano — tudi v malem Beogradu ni na visoki stopnji.

Kulturne prireditve v Rušah, ki so zamišljene v večjem obsegu, potrebujejo sodelovanja vseh slojev našega prebivalstva, poudarjamo onih krogov, ki jim je res kaj mar kulturna in narodna zavest ter socialna vprašanja, ki so tako tesno vezana z bitjem našega malega človeka.

Kakor je to sodelovanje torej nujno potrebno, je vzlic navideznim težkočam posebnih lahko rešljivo. Odpraviti je treba predvsem politično nestrpnost, saj se večkrat sliši o kakem predavanju, ali reče se, tja ne grem, mi ne ugaja pridetelj, če ni to, se najde kak drug izgovor.

Čas pa hiti, mladina se povsem izgublja. Nam tuja propaganda pridobiva na terenu.

Delavstvo, ki že itak rado podlega le oni propagandi, ki je njemu največ v škodo, je treba ponovno pridobiti. Dvigniti ga iz te malodušnosti, je naloga onih kulturnih delavcev, ki jim je narodnost in socialna pravičnost pri srcu.

Iz tega vidika je ustanovitev Ljudske univerze torej nujno potrebna v Rušah.

-R.

Smrt lepe Lenineve sorodnice

Te dni je v zavetišču Ruskega Rdečega križa v Veliki Kikindi umrla mlada in lepa Rusinja Tatjana Krilov. Malokdo ve, da je pokojnica v bližnjem sorodstvu z vodjo ruske revolucije Leninom. Zivljenje mlade Tatjane je kakor živopisan roman. Beg iz Rusije, naselitve v Jugoslavijo, romantična ljubezen z bogatim industrijalcem in dopisovanje z mrtvo materjo so glavna dejanja Tatjaninega življenjskega romana. Sorodnica slovitvega Lenina je umrla v največjem siromaštvu daleč od svoje domovine in svojece.

Proračun Ljubljane

Včeraj je bila v Ljubljani proračunska seja ljubljanskega mestnega sveta, ki jo je vodil župan dr. Adlešič. Predloženi proračun znaša 123.608.766 dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov. Novi

proračun je za 5.787.248 dinarjev višji od prejšnjega. Kljub zvišanju so ostale občinske doklade enake. Na osebne izdatke odpade 26 in pol milijona dinarjev. Dolgovni velike Ljubljane znašajo 200 milijonov dinarjev. Občinske doklade bodo mestni občini dale 8.250.000 dinarjev. Nato se je o posameznih proračunskih postavkah razvila živahna debata. Proračun je bil sprejet s tremi glasovi proti. Proti predloženi proračunu so glasovali dr. Bohinjec, Likar in Kraji.

Cela družina se je zadušila s plinom

V Koračih pri Slavovskem Brodu se je v hiši mlinarja Marka Bajiča dogodila strahovita nesreča. Imenovani ima mlin na plinski pogon. Ko je šel s svojo družino k počitku, je pozabil zapreti plin, ki je napolnil vse prostore ter prodrl tudi v mlinarjevo spalnico. Drugo jutro je bilo v mlinu vse mirno. Kmetje so našli hišo zaklenjeno. Ko so zasluhili nesrečo, so vdrli v mlinarjevo stanovanje, kjer se jim je nudil strahovit prizor. Pri oknu je bil Bajič mrtev. Na postelji so ležali globoko onesveščeni njegova žena in štirje otroci. Le malo je upanja, da bodo ostali pri življenju.

Današnji številki »Večernika« smo priložili čekovne polovice in prosimo cenil. naročnike, da nakažejo naročnino za mesec marec in poravnajo tudi morebitne zaostanke na naročnini. Prosimo tudi cenjene naročnike, da — v kolikor jim je to mogoče — nakažejo naročnino, ki je itak tako nizka, za več mesecev vnaprej, ker nam s tem silno olajšajo poslovanje.

UPRAVA »VEČERNIKA«.

O. O naših cestah so razpravljali na sinočnjem občnem zboru ljubljanskega Avtoškola, Zborovalci so zahtevali ureditev naših cest, zlasti pa ceste Maribor—Slovenska Bistrica. Avtoškola v Ljubljani se v celoti strinja s stališčem Društva za ceste glede zahtev po izboljšanju našega cestnega omrežja.

O V nedeljo priredijo Šolski otroci v Rušah ob 16. uri v sokolskem domu otroško igro »Pogumni Tonček«. Režira režiser Čepelj.

O Tatvina kokoši. Neznani tatovi, ki se klatijo okoli Ormoža, Velike Nedelje in sosednih vasi, so se spravili na kokoši. Mnogim posestnikom so čez noč izginitle iz kurnikov kokoši, nočnim tatovom pa ne morejo priti na sled.

O Divji lovec — morilec se je sam javil. Nedavno smo poročali, da je postal lovski čuvaj Franc Skopin v lovskem revirju pri Ribnici na Dolenjskem žrtve divjega lovca. Za morilec je manjka vsaka sled. Včeraj pa se je divji lovec sam javil orožnikom. Mladi divji lovec Alojz Kožar je bil smrtno ranjen. Zdravniku je izpovedal, da je ustrelil lovskega čuvaja Skopina. Ranjenca so prepeljali v kandijsko bolnišnico.

O Zborovanje vinogradnikov v Ljutomeru. V terek je bila v Ljutomeru otvorjena vinska razstava, za katero je bilo med našimi vinogradniki in vinskiimi trgovci veliko zanimanja. Istega dne je bil tudi kongres vinogradnikov, na katerem so govorili odlični strokovnjaki iz Maribora in Ljubljane. Na zborovanju vinogradnikov so razpravljali o težkem položaju, ki bo izboljšanje samo z organizacijo vinarških društev in z gradnjo velikih okrajnih združenjih kleti.

O Smrtna nesreča na grošupeljski železniški postaji. Včeraj je pri premikanju lokomotive padel na postaji na Grosupljem pod kolesa sezonski delavec Mihael Knep. Vsega razmesarjenega se prenesel v postajno čakalnico, kjer je nesrečni delavec kmalu izkrmavel.

»Imam štiri adute!
»Imam revolver!
»Potem si pa tako dobil!«

Maribor

Našim družinam manjka očeta

MOŽ V DRUŽINI MORA BITI TUDI OČE — STARŠA SE DOPOLNJUJETA PRI VZGOJNEM DELU

Tudi sinočni predavatelj na materinskem tečaju g. univ. prof. dr. Stanko Gogača je predaval pred nabito polno dvorano Ljudske univerze. V imenu Ženskega društva ga je pred predavanjem pozdravila ga. J. Levstikova. Njegovo predavanje je bilo namenjeno predvsem očetom.

V vzgojne posvetovalnice v Ljubljani in Mariboru prihajajo ponajveč matere, tudi vzgojne tečaje obiskujejo največ one in tudi na srednje Šole prihajajo po večini matere spraševati, kako je z otrokom. Oče pravi, da je izčrpan po delu in da se ne more posvetiti otroku. In vendar, mož v družini ne sme biti samo mož, ampak tudi oče. Očetovstvo se začne za moža že v ženi nosečnosti. Družina ni za moža samo nekaka ugodnost, ampak zahteva od njega žrtvovanje kakor tudi od žene.

Otroci morajo začutiti svojega očeta prav tako kakor mater; oče mora imeti časa zanje, mora jih poslušati, se živjeti v otroka, postati med otroci otroški. Tu je omenil predavatelj potrebo očetovskega dneva prav tako kakor imamo materinski dan. Ni samo mati tista v družini, ki daje, to je tudi oče. — Za očeta je otrok po navadi odraslo bitje, ki ga mora poslušati, ki mora pred njegovo zapovedjo storiti to ali ono. Zategadel bi moral vsak oče poznati mladinoslovje («Rodelijski list», razne mladinoslovne knjige itd.), da bi spoznal, kaj doživlja njegov otrok, kaj potrebuje, kake mladostne

boje ima v sebi, kaj se pravi biti mlad itd. Preko teh knjig bi spoznal, da je njegov otrok na priliko konkretni, da ne pozna splošnosti, spoznal bi svojo mladost in videl, da so mu delali krivico, ki jo dela zdaj on otroku. Oče se ne sme boriti proti otroku, ampak mora delati z upoštevanjem otroka.

Oče in mati se morata dopolnjevati pri svojem vzgojnem delu; največkrat vzgoja pri otroku ne doseže ničesar, ker sta starša nedosledna. Oče dovoli, kar mati prepove itd. Otroci pa začne izigravati mater. Oče mora mater poslušati pred otrokom, da ne ubije vere otroka v mater. Starša morata biti pred otrokom enotna v nastopu. — Tudi ni pri otrokovi vzgoji škodljiva primerna resnost, odločnost in ostriost.

Pri spolni vzgoji je nujno potrebno, da pride spoznanje v otroka na čist način v trenutku, ko začne za to potrebo; moški lahko doživi moško funkcijo na enako svet način kakor žena ter jo odkrije svojemu fantu in dekletu. Oče mora pomagati otroku pri izbiri poklica ter mu razložiti, da ne bo čutil poklica kot breme, ampak moralno odgovornost zanj. Ko ga otrok vpraša, mu mora z nasvetom pomagati pri oblikovanju svetovnega nazora.

Najvažnejše pa je, da pride oče z dobro voljo in nasmehom v družino; z njima se da dostikrat premagati otroška trma; smeh in dobra volja očeta sta sonca v družini.

Pekleni načrti razbojniške družbe

Nedavno smo poročali o strahovitem načrtu, ki ga je napravil razbojnik Koder za beg iz tukajšnje jeletnišnice. Z njim so sodelovali na smrt obsojeni morilce Silvester Krajnc, razbojnik Pinterič in razbojnik Krlic. Zasljevanje je doseglo nadaljnje strahote peklenškega Kodrovega načrta. Krajnc bi peljal svoje tovariše v Črno, kjer bi ponoči napadli orožnike, jih pobili in se preoblekli v njihove uniforme. Nato bi ubili nekoga tamkašnjega posestnika, za katerega Krajnc ve, da

ima doma 200.000 dinarjev gotovine. Vse to pa jim je čulečnost paznika preprečila. Nevarne razbojnice in morilce so vokalno v najtežje verige in zaprli v najvarnejše celice v klet. To je Kodra tako potro, da je hotel napraviti samomor. Včeraj je v samomorilnem namenu pogoltnil več zarjavljen žebelj in kose stare pločevine. Računal je na to, da ga bodo takoj prepeljali v bolnišnico, kjer bi se mu beg morda lažje posrečil. Toda njegovo stanje za enkrat še ni nevarno.

Napad v Sp. Dupleku

Ko se je sinoči vračal 17-letni posestniški sin Franc Šerlič od svojega dekleta domov, sta ga iz zasede napadla dva brata, ki sta bila najbrže ljubosumna. Napadala sta mladeniča s kamni obdelala po celem telesu. Zdravniki so ugotovili hude poškodbe na glavi in desni nogi. Zdravi se v tukajšnji bolnišnici.

Otok polit z vrelim mlekom

Danes zjutraj se je pri železničarju Iva-

nu Lešniku pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju pripetila zelo huda nesreča. Njegova poldrugo leto stara hčerka se je igrala pri štedilniku. Nenadoma je prevrnila lonec z vrelim mlekom. Deklica je dobila opekline po obrazu in desni roki. Malo ponesrečenko so takoj prepeljali v tukajšnji bolnišnico.

Pijanec se je zalezel v drveč avto

Sinoči se je vračal 36-letni dninar Ferdo Krajnc skozi Počehovo na Vukovski

vrh. Bil je zelo pijan in ni videl avtomobila, ki mu je pridrvel nasproti. Krajnc se je zalezel v vozilo, ki mu je prebilo lobanjo. Nezavestnega poškodovance so spravili takoj v bolnišnico. Njegovo stanje je precej resno.

m. Materinski tečaj. Danes ob 20. predava v Ljudski univerzi ga. prof. Černejeva o temi »Napake v značaju otrok«.

m. Strogi pasji zapor. Ker je bila te dni na nekem mačku iz mestnega občinstva ugotovljena steklina, se odreja strogi pasji zapor za nadaljnje 3 mesece **m. Nenadoma je umrl v Mariboru** g. dr. Peter pl. Chmielowski, zdravnik, ki je bil po rodu Poljak. N. p. m!

m. Volitve delegatov Pokojniškega zavoda. Pokojniški zavod za nameščence v Ljubljani je razglasil, da bodo 4. aprila volitve delegatov in da je volilni imenik oz. kataster volilnih upravičencev razgrujen od 1. do 14. III. tudi v uradnih prostorih mestnega poglavarstva v Mariboru med uradnimi urami. Ta volilni imenik je razgrujen na vpogled v popisovalnem uradu mestnega poglavarstva vsak delavnik od 8. do 12. ure.

m. Gripa v Mariboru. Zadnje dni je mnogo ljudi obolelo za gripo. Bolnišnica je zaradi tega prenapolnjena. Sreča je le, da razsaja »španska« lažega značaja.

m. Iz policijske službe. Pri predstojništvu mestne policije v Mariboru so upokojeni policijski stražniki Ivan Štok, Anton Simičič in Alojz Cingerle.

m. Natečaj za plakāt za VIII. Mariborski teden. Uprava Mariborskega tedna razpisuje natečaj za plakāt za VIII. Mariborski teden, ki bo v času od 5. do 13. avgusta 1939. Razpisane so štiri nagrade: prva din 2000.—, druga din 1000.—, tretja din 500.— in četrta din 300.—. Z geslom opremljeni osnutki se morajo oddati oziroma odpisati najkasneje do 31. marca 1939 upravi Mariborskega tedna, Maribor-grad. Posebni razpisi s podrobnimi pogoji za ta natečaj so na razpoložljivo v vseh poštolnicah »Putnika« in v pisarni Mariborskega tedna.

m. Opozorjamo na nocojšnjo reprizo izvrstne Bevkove novitete »Parfije Sahas«, v kateri prvič nastopi Nakrst v glavni vlogi Drena.

m. 36 dreves posekal. Nekdo je posekal posestniku Alojzu Langerju v Marenbergu 36 visokih dreves in mu napravil občutno škodo.

m. Mariborski tujski promet. Pretekli mesec je obiskalo naše mesto 1407 tujcev, od katerih je bilo 1057 naših državljanov. Nemcev je prišlo v Maribor 253, Italijanov 35, Čehoslovakov, 23 Madžarov, 16 Svicarjev, 13, 3 Angleži, 2 Poljaki in po en Bolgar, Norvežan, Romun in Američan. Nočnin je bilo februarja 3539.

m. Poskus samomora. Včeraj popoldne je 17-letna tovarniška delavka Amalija D. izpila precej ocetne kisline, ker se je sprla s svojim izvoljencem. Mladenko so še pravočasno rešili.

m. Starša pada z voza. Na Vojašniški ulici stanujoča 61-letna bivša delavka

Amalija Mateja je včera, p. a. u. a. tako nesrečno z voza da si je zlomila več rebrov na desni strani.

GLAVNA PISARNA ZA DRŽAVNO PRVENSTVO V ALPSKI KOMBINAČIJI

Za časa državnega prvenstva v alpski kombinaciji v Ribnici na Pohorju bo poslavala posebna pisarna na Slovenskem trgu 11, priti. levo. (Mestni turistični urad) od 7. do pol 13. in od 14. do 19. ure vse dni od 2.—5. marca zaključno. Tel. št. 27-36.

*** Razglas. Vojaški obvezniki,** rojeni 1. 1889. do 1918., pristojni v Maribor in okolico naj se 5. t. m. zglašijo na vojaškem vežbalšču na Tzemem. Podrobnosti na vojaškem oddelku mestnega poglavarstva.

*** Od 18. do 31. marca 1939** skupinsko potovanje »Putnika«: Firenze - Roma - Napoli - Palermo - Catania - Pisa - Bologna - Venezia z izleti v Pompeje na Vezuvo, na Kapri in Ethno. Cena: ad din 378.—. Informacije do 6. marca pri »Putniku«.

*** Hotel Oreš.** Vinska poskušnja: Najboljša izbrana ljutomerska vina.

*** V soboto ob 19. je v dvorani g. Špurreja** v Studencih skiptično in kino predavanje o socialnih vprašanjih za člane in njih svoje OUD.

*** Idrjičani se vabijo na važen sestanek** v soboto, 4. marca, ob 20. uri v Grajski kleti.

m. Avtomobilski klub sekcija Maribor bo imel letni redni občni zbor v nedeljo 5. marca ob 9. uri popoldne v Lovski sobi hotela Oreš v Mariboru.

Nočna lekarniška služba: Dvorna lekarna pri Sv. Arehu. Glavn' trg. tel. 20-05; Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg. tel. 22-70.

Kino

*** Grajski kino.** »Kralj apashev«, film o življenju podzemeljskega Pariza. Kot nekronani kralj apashev nastopa znameniti filmski igralec Adolf Wohlbrück.

*** Kino Esplanade.** Od danes dalje »Ona in njenih 100«. Deana Durbin in znani dirigent Leopold Stokovsky.

*** Kino Unlon.** Do vključno četrta »Srca v ekstazi«, slajna vesela opereta, polna pikantnih zapletajev.

Mariborsko gledališče

Četrtek, ob 20.: »Parfija Sahas«. Red A. Petek: Zaprt.

Sobota, ob 20.: »Prodana nevesta«. Red D.

Konec tedna v mariborskem gledališču. V soboto tretja predstava izvrstno uspele in splošno prisrčno sprejete Smetanove večno mlade opere »Prodane neveste«. — V nedeljo ob 15. uri se zadnjič v popoldanski predstavi ponovi vesela in zabavna Supplejeva opereta »Boccaccio«. — Gostuje znani komik g. Povche v vlogi kramarja Lambertuccia. — Zvečer se ob **znanih cenah** poslovi Sifmčeva igra »Automodely«.

Kultura

Jezikovni informacijski urad

V Berlinu so ustanovili nedavno Jezikovni informacijski urad, ki daje jezikovne nasvete in menja vsem, ki jih potrebujejo. Ako kdo podvomi v jezikovno pravilnost svojih napisov in reklam, ako kak urad ne pozna strokovnih izrazov itd., se preprosto oglasi pri tem uradu, ki ga za primerno odškodnino pouči o tem, kaj je in kaj ni jezikovno pravilno. Nemščina mora biti pravilna in čista, zlasti kadar se tiska ali javno izveša.

Tak urad bi bil nujno potreben tudi pri nas Slovincih in še posebej v Mariboru. Jezik naših javnih napisov in tiskovin, v prvi vrsti reklamnih, je po navadi vse prej ko lep in pravilen. Včasih beremo take spakendranke, da nas je sram. Ako bi pregledali samo javne napise in razna oglasila po trgovinah, bi mogli ugotoviti, da jih je več pogrešnih kakor pravih. Posebno poglavje je pri nas kinematografska reklama, ki greši jezikovno prečesto celo že v samih naslovih filmov. Tako smo mogli gledati v zadnjem času filme »Dah smrti«, »Solo ljubavnica«, »Ljubavnika po naročilu« itd. Ker slovenščina ne pozna ne »daha« ne »lhubavice«, ampak le »dih« in »lhubezen«, bi se morali glasiti ti naslovi edino pravilno:

»Dih smrti«, »Sola ljubimka«, »Ljubimec po naročilu« itd.

Dokler pa nimamo še takega jezikovnega urada, naj bi prizadeti v dvomljivih primerih vprašali za svet vsaj koga, ki slovenski jezik dobro pozna. Marsikdo bi jim z veseljem ustregel in naših jezikovno nepravilnih javnih napisov in reklam nas ne bi bilo več sram. —

KNJIGOTRŽNI USPEH »MOJEGA BOJA«

Na prvem mestu stoji vedno sveto pismo. Tiskano je bilo v nešteti izvodih in v vseh jezikih. V angleščini sta dve deli dosegli neverjetne naklade: Bunyanovo »Pilgrim's progress« (Romarjeva pot s tega sveta na drugega) in Lewisa Carrolla »Alice in Wonderland« (Alice v Karolandi). Spis Američanke Baker Eddy »Christian Science« (Krščanska veda) je tudi močno razširjen. Toda poslednja dela težko da bi vzdržala primeru s Hitlerjevim »Mojim bojem«. Mein Kampf je obvezna knjiga za slehernega Nemca. Razen tega je preložena v mnogo jezikov in prevodi se čedalje bolj širijo. Ob taki priliki se je pogosto govorilo o vodjevi nesebičnosti, in res ne pre-

jema nobenih dohodkov iz proračuna. S tem pa ni rečeno, da je ubožen: pisateljske pravice mu dajejo kneževske prejemke in srečni gospod kaže v knjigarstvu lep trgovski smisel. Niponski profesor Kinro Goraj je že 1931. prosil dovoljenja za polajonitev, vendar vodja je zahteval 10% od prodaje. To se je zdelo prehudo in stvar je obitala. Medtem se je Mikadovina precej zbližala z Berlinom in nacistična stranka, kateri je Hitler prepustil skrb za njegovo koristi, je lani sporočila, da se zadovolji s 5%. Tako je nedavno mogel na svetlo niponski prevod nove nemške »biblije«. Pomladi l. 1937. je bila sicer izšla nepopolna prikrojitev po angleški priveditvi. Niponska sodišča pa so jo prepovedala ter uničila kot nedovoljeno. — nk

k Natečaj za propagandni lepak. Uprava Mariborskega tedna je razpisala nagradni natečaj za osnutek propagandnega lepaka za letošnji VIII. Mariborski teden. Razpisane so štiri nagrade po 2000, 1000, 500 in 300 din. Rok za predložitev osnutkov je 31. marec t. l. Podrobne informacije o natečaju dobilo zainteresirani pri upravi Mariborskega tedna, Maribor, Grad.

k Razorji. V šesti številki sedmega letnika »Razorov« nadaljuje Ivan Potrč svojo povest »Agrarci«, ki se zanimivo

razvija. Razen tega so prispevali leposlovlje in poučne članke še Karel Širok, Oskar Hudales, Josip Brinar, Tone Cufar, Pavel Kunaver in Viktor Pirnat. Številko zaključujejo kulturni zapiski, gospodarstvo, delavnica, zanimivosti itd.

k Zdravniški vestnik. Druga številka enajste letnika objavlja zopet vrsto zanimivih strokovnih razprav, med katerimi zavzema največ prostora prispevek »Tetanozna oblika Cushingove bolezni«, ki sta ga napisala doc. dr. I. Matko in prim. dr. H. Heferle. Prim. dr. O. Bajc je napisal prispevek o osteosintezi prelozno stegnjenega vratu, dr. Fr. Debevec o jetiki in krvnem obtoku, dr. J. Vrtovec o primerih miyiasis intestinalis in dr. M. Černič o vejalšču za naše strokovno besedje in izrazje. Dalje je ZV posvetil poseben sestavek spomnu pokojnega dr. Vase Saviča, ob koncu je pa objavil še več drobnih prispevkov v posebnih rubrikah. Mesečnik je odlično pisan in urejevan in v ponos našemu zdravništvu.

k Nemška gledališča v ČSR. Po okritvi ČSR so bila nekaj časa zaprta tudi tista nemška gledališča, ki so delovala v mestih na strjenem češkem narodnem ozemlju. Prvo je bilo potem obnočljeno brnsko, te dni ho praško in pozneje še bratislavsko.

Gospodarstvo

Gibanje zaposlenosti

Meseca decembra preteklega leta je bilo v celi državi pri Okrožnem uradu za zavarov. delavcev zavarovanih 688.806 delavcev in nameščenecv. Zaposlenost je napram prejšnjemu mesecu padla za 39.675 članov, porasla pa je v primeri z istim mesecem 1937. leta za 14.864 članov. Največji porast je v grupi delavcev, ki so zaposleni pri gradnji železnice in cest ter pri hidrotehničnih delih. Najlepše nam kaže porast zaposlenosti delavstva v posameznih industrijskih panogah naslednja tabela:

Absolutni porast: v %		
Zivilska industrija	1839	4,77
Svobodni poklici	1729	11,75
Tekstilna industrija	1709	2,73
Občinski uslužbenci	1692	5,17
Trgovina	1535	2,32
Javni promet	1320	10,25
Kemijska industrija	1090	9,63
Predejava kož in njenih surogatov	1048	4,55
Lesna in rezbarska industrija	984	4,62
Denarni zavarovalni zavodi	663	4,32

Grafična industrija	270	2,73
Higiiena	254	1,53
Kamamolom	182	0,89
Pojedelstvo	157	4,76
Gostinstvo	57	0,25

Padec zaposlenosti se opaža pri delavstvu visokih zgradb, v industriji tobaka kar za 20%, nadalje v skupini hišnih poslov in v kovinskih ter strojni industriji. Velik padec v zaposlenosti je tudi v rudarstvu, kjer znaša zmanjšanje zaposlenosti nad 52%. Na splošno se je običajno znižalo število zaposlenih delavcev in nameščenecv pri Okrožnih uradih v Zagrebu, Dubrovniku, Sušaku in Sarajevu, zvišalo pa se je število zaposlenih delavcev pri Okrožnem uradu v Beogradu in Ljubljani. V Ljubljani se je število zavarovanih delavcev in nameščenecv v decembru zvišalo za 3869 članov. Povprečna zavarovana mezda je znašala 23,85 din in se je napram prejšnjemu letu zvišala za 0,87 din. Skupna zavarovana mezda je v decembru znašala 410,75 milijonov din.

Vseprovodni „konjunktura“

NERAZUMEVANJE POTREB NA MERODAJNEM MESTU — PRETIRAN OPTIMIZEM

V poročilih z merodajnih mest čitamo vedno znova, da se gospodarske prilike v Jugoslaviji naglo zboljšujejo in da bo kriza kmalu popolnoma za nami. Vsa ta poročila črpa svoje informacije več ali manj iz enega in istega vira, pri raznih uradih v Beogradu, pri čemer igrajo tudi razmere, v katerih živi naša prestolnica, veliko vlogo. Pri tem pa poročila pozabljajo, da vsa država ni Beograd, ni Vojvodina. Če se v prestolnici tu in tam že kažejo znaki blagostanja, seveda le v nekaterih strokah in ob gotovih, posebno ugodnih prilikah, s tem še ni rečeno, da ima vsa država vsega dovolj. Periferija ni prestolnica, in če prebivalec Beograda s svojimi premiki že lahko izhaja, to nikakor še ne velja za obrobne pokrajine Jugoslavije, najmanj pa za Slovenijo.

Komaj se v eni panogi razmere nekoliko nagibajo k zbolšanju, že se poje slava novim, boljšim časom, že vedo povedati, da je napočilo sedem mastnih let. In ko potem v kratkem sledi reakcija in pokaže, da je bila konjunktura le trenutna, že nas tolažijo z napovedjo, da so se razmere le za trenutek, tako rekoč mimogrede poslabšale in da so na vidiku novi, še lepši časi.

S takimi poročili se prebivalstvo le zavaja. Kakor škoduje vsak pretirani pesimizem, tako in morda še bolj škoduje pretirani optimizem. Sedanjí težki časi zahtevajo od vsakogar popolnega moza, ki mora dan in noč trdo delati, da se vzdrži na površju. Če na oznanjajo fan-

fare z merodajnega mesta, da so hudi časi že za nami, potem marsikdo popusti, misleč, sedaj je na konju. Pa pride razočaranje in odločilni trenutek za zatoliti nepravilnega. Pretirani optimizem je veliko zlo, ki nam silno škoduje. Zato: opreznost pri presoji položaja in počakati daljšo dobo, da se vidi, ali zboljšanje ni morda le navidežno.

Druge, še večje zlo pa je nerazumevanje za potrebe kakega kraja ali sloja. Za presojo potreb ni merodajen le Beograd in njegova okolica, ne morda le Banat, Niš ali Bačka Palanka. Pri zeleni misli se potrebe kake pokrajine ali kraja vidijo neznatne, vsekakor pa po njihovem mnenju pretirane, ker se pač razlikujejo od beograjskih. Če imamo Slovenci svojo stanovansko kulturo in damo nekaj na svoje domove, na svoja stanovanja, če skrbimo za dostojno obleko in čisto perilo, s tem še ni rečeno, da živimo v blagostanju. Če Slovenija nekaj tuda za dobro čtivo in je pri nas odstotek obiskovalcev gledališča razmeroma velik, to še zdalej ne pomenja, da smo siti in da nimamo drugih potreb. Koliko jih je, ki se zadovoljujejo z žganci in zelenim in repo in krompirjem, da se lahko spodobno oblačijo, da si nabavijo nekaj potrebnega pohištva, da postelje lepo pozrmjejo in postavijo cvetlice v ličnih lončkih na okno! Ali je to že blagostanje? Če si kak Slovenec dobesedno odtrga od ust, da si kupi knjigo in da gre vsake kvatre enkrat v gledališče, ta še ni vsega sit, ampak duševna hrana mu je tudi

potreba, brez katere ne more izhajati in za katero žrtvuje marsikdaj večerjo.

Če naše gospodarske organizacije opozarjajo na merodajnih mestih na kvarne posledice te ali one odredbe, tega ali onega zla, se to gotovo ne zgodi iz večne nezadovoljnosti, kakor si jo razlaga marsikdo na merodajnem mestu, nego je opozorilo dobro premišljeno in je bil korak skrajno sredstvo za omiljenje zla. Poslušajte naše gospodarstvenike in ne zaprite oči in ušesa za zla, ki vam jih tam ob zeleni misli pokažejo! Če Slovenija nekaj zahteva, potem naj bo Beograd prepričan, da je tudi na mestu. Nerazumevanje naših potreb in pomanjkanje dobre volje, to je tisto veliko zlo, ki ubija naše gospodarstvo in zbija nehotne v nas dojem, da nismo enaki med enakimi.

Sport

Višek smučarske sezone na Pohorju

STEVIJLNE PRIJAVE — PRVI TEKMOVALCI SO ZE NA POHORJU — POHORJE JE POBELIL NOV SNEG

Letošnje državno prvenstvo v alpski kombinaciji je ZJSS poveril Mariborski zimsko-sportni podvezi, ki ga bo izvedla 4. in 5. marca v okolici Ribnice in Senjorjevemu domu na Pohorju. Še pred nekoliko dnevi smo se morali bati, da bo nastopilo južno vreme morda tudi v višjih legah, kar bi imelo za posledico odpoved prireditev, ko je bilo vloženega že toliko truda za priprave. Zato so prireditelji z velikim veseljem pozdravili nov sneg, ki je pobelil vrhove Pohorja in ki bo na stari podlagi ustvaril odlične snežne pike na terenih za prvenstvo, ki imajo hkrati dovolj idealno geografsko lego, tako da se še je pretoklo nedeljo lahko nemoteno vršilo podvezino prvenstvo v alpski kombinaciji.

Za prvenstvo vlada velik interes, o čemer pričajo številne prijave ne samo iz območja MZSP-a, temveč tudi iz ostalih podvez. Dostaj je dobila podzveza sledeče prijave: SK Hiriša (Ljubljana); Mulej Miloš, Kralj Leopold, Sušteršič Slavko, Barberič Stjepan, Polajnar Cvetko; SK Slalom (Zagreb); Haidin Milan, Gredelj Zvonko, Gredelj Krešimir; HPD podružnica Velebit na Sušaku; Škerl Ivan, Tijančič Stanislav, Lipovšek Miljenko, Korelec Ivan; SMK Ljubljana; Salamun Bojan, Voller Kristi; SPD Maribor; Cizelj Miran, Cop Franci, Lauiner Henrik, Gajšek Božo, Škapin Vinko, Prešs Franci; SSK Maraton (Maribor); Sodce Karl, Stante Jožef, Zunter Ivan, Kunc Ivan; SK Rapid (Maribor); Juric Herbert; SPD Celje; Mestrov Zvonko; SK Celje; Božič Danilo; SK Trzin; Car-

NADALJNE PRIJAVE ZA DRZAVNO PRVENSTVO.

Izven rednega roka so se še prijavi naslednji tekmovalci: Finžgar Rjudo in Masterl Marjan, člana SK Planina v Ljubljani; Welle Kurt in Faneli Karl, člana ISSK Maribora v Mariboru; Herle Franci, Gradšnik Dušan, Knop Ljubo ter Dvorščak Frederik, člani SPD Celje; Peter Skofič, SPD Maribor in Stanko Zadnikar, SK Slavia (Sarajevo). Vsega je torej doslej prijavljenih 47 tekmovalcev, skoro gotovo pa je, da to še ni dokončno število. Gorencja Zvan in Znidar sta tudi že v Ribnici na treningu.

MASA ZA PLANINCE NA SENJORJEVEM DOMU.

Na prošnjo MZSP-a bo Aljažev klub

imejte razumevanje in storite, kar se vam v podkrepitve naših potreb dokaže črno na belem!

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Amsterdam 2317,20—2355,20, Berlin 1756,12—1773,88, Bruselj 733,75—745,75, Curih 995—1005, London 204,60—207,80, New York 4346,75—4406,75, Pariz 115,35—117,65, Praga 149,75—151,25, Trst 229,75—232,85.

Efeki. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 476 d., 4% agrarij 62 d., 4% sev. agrarij 61,50—62,50, 6% begl. obvl. 91—92, 6% daim. agrarij 90,75—91, 7% stah. pos. 98,50 d., 7% inv. pos. 101 d., 7% Blair 95,50—95,75, 8% Blair 101,50. Debitne: Narodna banka 7900, PAB 228, Trbovlje 193—200.

man Frenk, Lukane Slavko, Ankele Riko; SK Bratstvo (Jesenice); Cvibenberger Adolf, Bohinc Ivan, Medja Franc; ASK Goranje; Zvan Alojz, Znidar Emil, Bertonec Jože; SK Bratstvo bo poslal še enega tekmovalca, ki pa še imenoma ni prijavljen.

Nekateri tekmovalci že pridno trenirajo na smučki prog, večina jih pa bo še pri-potovala. Z letošnjim prvenstvom bo doseglja smučarska sezona na Pohorju brez dvoma svoj višek, ne samo radi vrste prireditev, temveč tudi radi velikega števila odličnih tekmovalcev, ki so že prijavljeni, pričakujejo pa se še nadaljnjé prijave. Čelo organizacije državnega prvenstva bo izvedla MZSP, ki skrbi za nastanitev tekmovalcev in gostov, dovoljno hitro objavijo rezultate, sanitetsko službo, itd. ter je interesentom v vsakem pogledu na razpolago v vrhu pojasnil. Letošnje prvenstvo je varno tako za Maribor kakor tudi za Ribnico in Pohorje sploh v gospodarstvenem in tujsko-prometnem pogledu ter pomeni obenem tudi važno postavko v propagandi za smučarski sport. Zato je treba prireditelje v vsakem pogledu podpreti, da pokažejo sportni javnosti, da smo v stanu, prirediti tudi tekmoovanja v večjem stilu.

Udeleženci državnega prvenstva imajo pravico do polovične vozine na državnih železnih, razen železnice bo pa tudi avtobusna zveza Maribor—Ribnica ter Brezno—Ribnica interesentom na razpolago.

priskrbel v nedeljo, 3. I. m., ob 8. uri jutraj za udeležence državnega prvenstva mašo na Senjorjevem domu na Pohorju.

SE 8 BRZOJAVNIH PRIJAV.

Pred zaključkom lista je MZSP sprejela še 8 brzajavni prijav zagrebške zimske-sportne podzveze, spodina imena se niso znana.

Avtobusna zveza z Ribnico na Pohorju. V nedeljo bo za udeležence drž. prvenstva avtobusna zveza z Ribnico, ki bo pa na razpolago le onim, ki se bodo prijaviili do sobote ob 17. v trgovini Sport-Divjak, Glavn. trg, telefon 27-12. Čena vožnje v obe smeri din 35.—

ELAINE HAMILTON

45

ZELENA SMRT

DETEKTIVSKI ROMAN

»Vem, da je odšel. Najbrže je pustil prvo poročilo pri portirju za morebitne iz-prasvalce. To je dobra zvižgala, če potrebuje človek alibi. — Čudite se, kako to vem, kajne? Ko je tista ženska včeraj padla s stopnic, sem pogledal, kakor veste, skozi vrata. Dva moza sta se nagnila na njo. Eden izmed njiju je bil Mansfield. — Daljše»

»Detektiv Bradley, ki sicer pazi na gospoda Richarda Selcotta, je bil z nami, gospod. Kakor veste ni mogel zanesljivo reči, da bi bil eden izmed ljudi v Melwoodski vili Selcott.«

»Ne, je soglašal inspektor. »In kaj je z Norringtonom?«

»Naš moč ga ni mogel nikjer izslediti, gospod.«

»Reynolds si je počasi mel brado.«

»Revní rezultati. — In to je vse, kaj ne?«

V Jenkinsovih očeh se je zablikalo kakor v obeh igrača pri bridgeu, kadar prinaša nepričakovano zmagoslavno karto.

»Ne še čisto vse, gospod,« je rekel vne-marno. »Sluga gospoda Ingrama, Parsons, je bil v službi v garaži svojega bra-

ta v Lewishamu, nocoj, in brat — ime mu je Alf — je bil z avtom zunaj — nekdo ga je najel — in se ni prej vrnil kakor šele okrog treh po polnoči.«

»Zdaj je toraj vse?«

»Skoraj, gospod. Ena serija številčnih tablic na vozu, ki je stal na ozemlju Melwoodske vile, kaže, da je ta voz last Alja Parsonsa v Lewishamu.«

»Izvrstno.« je pripomnil Reynolds. —

»Mimogrede, pozvonite na gospoda Callingtona Hunta in vprašajte, ali se je vrnil iz Pariza. Silno hrepenim po nekoliko besedah s tem gospodom.«

Poseben izraz je krivčičil Jenkinso obraz, ko je vtekel iz žepa kos papirja in ga podajal inspektorju.

»Vrnil se je, gospod. Poglejte tole. Padlo je iz tistega zaboja od pliva, ki sem ga dal sinoči iz kuhinje v izbo za sedež.«

Inspektor se je malomarno ozrl na papir.

»Dobavnicja za pivo in whisky,« je rekel. »Halo! Kaj pomeni ta naslov?«

»To je tisto, gospod! Ime prejemnika je označeno kot gospod J. C. Gray, ki je lastnik in stanovalec Melwoodske vile,

toda vse kaže, da si daje listke pošiljati nekam drugam.«

»In ljudje v pivovarni so se očitno zmotili in poslali listek z blagom,« je preudarjal Reynolds, »Ne smemo se prezgoditi razburjati. Grey se je lahko mudil v mestu, ko je naročil pivo in whisky, naj mu ga pošlje domov. Dognati moramo, kdo stanuje na tem naslovu.« Namrščil je obrvi. »Zdi se mi nekoliko znano, a ne morem takoj najti.«

»Jaz pa, gospod. To je naslov gospoda Callingtona Rogersa Hunta. Ko sem sinoči odšel od vas, sem se spomnil na tale listek v žepu,« je razlagal Jenkins, »in tako sem si mislil, da bom pogledal, kdo stanuje na tem naslovu. Vprašal sem stražnika ali stanuje tam neki gospod Grey, a on mi je rekel, da je to hiša gospoda Callingtona Hunta. In malo je videl gospoda Hunta iti domov.«

»Obkorej je bilo to?«

»Deset minut pa dveh, gospod.«

»Potem to ni prevelika uganka, če si mislimo, da je bil Hunt eden tistih tčev v večeršnjih noči v Melwoodski vili. Običem ga, preden si pridobi časa za pripravo prelepe pravljice. Radoveden sem, kakšen človek je to.«

»Zavajen in čokati, gospod, pet stop deset ali enajst palcev visok, gostih, nekoliko osivelih las, okoli pideset let star. Krepke poteze, lovil tip obraza,« Jenkins

je opisoval gladko in brez pomišljanja.

»Za vraga, kako pa vse to veste?« je vprašal Reynolds.

»Včeraj ga sploh nisem videl, toda posrečilo se mi je, da sem ga videl danes jutraj, ko je prišel ob desetih v pisarno gospodične Lejle Selcottove.«

»Kaj? je zaklical inspektor. »Oh, da, seveda! Ona je pri bolniškem dobrodelnem društvu in on je tam organizator. Vsi ti ljudje, ki so poznali Ardeena, so menda čisto naravno med seboj zvežani. To pa nam prav nič ne olajšuje naše naloge.«

»Edino, za kar moram biti hvaležen,« je nadaljeval čez nekaj časa, »je to, da niso te stekleničice plina, ki se nam še zmeraj skrivajo, doslej povzročile še nobene nadaljnje tragedije.« Pogledal je na uro. »In zdaj grem lovit Callingtona Hunta in gledat, kaj ve.«

STRIINDVAJSETO POGAVLJE.

Likerska družba.

V Whitehallu so prodajali Kameleti prvo izdajo »Večernega lista.«

»Večerni list, gospod,« je zaklical deček na Reynolds. »Skrivnostno obolenje slavnega igralca. Hampsteadski samomor. Poslednje vesti!«

Reynolds si je kupil časopis, poklical taksi in pogledal na naslove v časopisu. Hipoma mu je začelo srce litreje bti, ko je uzrl članek z velikim naslovom:

(Se nadaljuje.)

Sokolstvo

Delo sokolske čete Sv. Marjeta ob Pesnici

Mimulo nedeljo je bil občni zbor sokolske čete pri Sv. Marjeti ob Pesnici ob lepi udeležbi četnega članstva. Občnemu zboru je prisostvoval kot župni delegat br. Polič, kot delegat matičnega društva Maribor III. pa br. Homer.

Ob otvoritvi je moški zbor pod vodstvom br. Vaude Mirka zapel »Sokolski pozdrav«. Občni zbor je otvoril in vodil starosta br. Suman Anton. V svojem poročilu je ugotovil, da je l. 1938. bilo za četo nenavadno kritično, kajti sokolstvu nasproti domači in drugi činitelji so četi hoteli prizadejati s svojimi brezobzirnimi sredstvi smrtni udarec. Ugotovil je, da so izvršili nad njim samim kot izvoljenim predsednikom občine in pozneje je članom občnega odbora svoje grožnje in to le, ker je — Sokol. Pozival je k vztrajanju člane, naraščaj, posebno še dco, katero — ne izbirajoč sredstva — nam hočejo na vsak način odutjeti. Pozival je k neustrašnosti pod vodstvom našega prvega br. staroste, Nieg. Vel. kralja Petra II., kateremu so zborovalci zaklicali trikratni »zdravo«.

Nato so podali poročila ostali četni

funkcionarji, od katerih je bilo daljše in izčrpnost zlasti poročilo prosvetarja br. Vaude, ki je predvsem obžaloval, da vsaj tu blizu meje kljub ponovno izraženi in pokazani pripravljenosti ne pride do mesečnega strpnega, vse več skupnega, složnega delovanja na narodno kulturnem polju. Načelnik br. Novačan je po navedbah lanskih delovnih ovir bodril sokolski disciplini. Tainik br. Židanec je podal kratek pregled tajniškega in odborovega dela. Slično in temeljito so bila sestavljena tudi ostala funkcionarska poročila. Pri volitvah je bila z izjemo dveh odbornikov izbrana prejšnja četna uprava s starosto br. Sumanom na čelu.

K besedi se je javil br. župni delegat ter najprej govoril o razvoju in bistvu sokolstva in bodril četno članstvo k delu in vztrajnosti kljub vsem oviram, kajti sokolsko delo je in ostane borba do končne zmage. Enako je bodril delegat matičnega društva, žigar pomoč četi je vedno na razpolago. — Občni zbor je marjetska četa zaključila z našo himno: Hej Slovani!

nehote pozabimo, misliti na ločitev. Ločitev se ne rentira. Za njo ne pride vendar nič boljšega.

Ne govorimo o ločitvi, govorimo rajši o zakonu: Kdor se je enkrat prav poročil, ne stori tega zopet tako kmalu.

KATERA STAROST JE ZA LETANJE NAJPRIMERNEJŠA?

Se danes je mnogo ljudi, posebno med starejšo generacijo, ki mislijo, da letanje škodljivo vpliva na zdravje, da obstaja neka »letalska bolezen«. Neke evropske letalske družbe je odgovorila na vprašanje novinarjev, v kateri dobi je letanje največji užitek, na podlagi statističnega gradiva in izkušenj tako-le: »V vsaki starosti mudijo lahko doživljati med letanjem samo prijetne občutke. V današnjem času letajo na letalskih progah otroci v plencah, neboljšečki, poverjeni samo skrbi stewardk, dalje mladina vseh let, ljudje srednjih let in postarji. Prav stari ljudje radi dajejo prednost letanju pred utrudljivim, počasnim in dolgočasnim cinčanjem v mednarodnih brzovalnikih. Kdor večkrat potuje z letalom, nam bo potrdil, da so velik odstotek potnikov ljudje v letih.«

zi usta.

PRAVILNO KAŠLJANJE.

Po mnenju nemškega zdravnika dr. H. Henrici kašljajo vsi ljudje nepravilno. Če

zaučijo dražljaj h kašlju, navadno odprejo usta in z njimi naglo vdihujejo zrak. Kašljati pa samo pršljeni zato, ker hoče organizem izločiti iz dihalnih organov kako tuje telo ali sluz. Če z usti naglo »srkamo« vase zrak, potisnemo oviro v dihalih še globlje, tako da je večji sil celotno ne moremo izkašljati. Pravilno je vdihovati zrak z nosom počasi in mirno, tako da bi se pljuča napolnila z večjo zalogo zraka, ki ima potem pri kašljanju močnejši učinek. Dr. Henrici pripoveduje iz lastne izkušnje, da se mu je v takšnih pravilnih kašljanjem posrečilo izvrčiti celo grašek, ki je prišel že skoro do pljuč. Pravilno kašljanje ima tudi to dobro stran, da se zrak, ki prihaja v telo skozi nos, v nosu okreje in ovlaži, tako da v dihalnih sluznic ne draži tako kakor mrzel, suh zrak, ki ga vdihnemo sko-

× **O Shirley Temple** se je zelo neugodno izrazila slavna pisateljica Sigrid Undsetova. Dejala je: »V današnjem filmu je za moj okus najhujša Shirley Temple. Ne morem si misliti nič bolj bedastega, kakor če otrok parodira otroštvo.«

× **Najtočnejše ure na svetu** ima zvezdarna v Greenwichu. Zene jih elektrika in so jih preizkušali pet let. V vsem tem času so se zakasnilo samo za desetinko sekunde.

S sodišča

Kurjega tatu je ustrelil

Pred sodnikom poindcem okrožnega sodišča se je zagovarjal hlapec Alojz Segula iz Mezgovc (obč. Sv. Tomaž), ker je 7. decembra lani v Mezgovcih usmrtil s puškinih strelom Vinka Žnidariča.

Na Miklavževu je odšel Segula z nekim Maicenom na vasovanje v Rucmanec. V Rucmancih sta se oba zadržala do polnoči, nakar sta odšla v Mezgovce nazaj. Nekoliko pred Majcenovo domačijo sta zaslišala vreščanje kokoši; malo za tem sta zagledala luč v Kukovčevem hlevu. Segula se je postavil z neko staro puško brez kopita in s skrajšano cevjo, ki jo je vzel s seboj na vasovanje, za vogal. Majcen pa je odšel klicati Kukovčeve.

Ko je Žnidarič, ki je kradel kokoši, spoznal, da je zasleden, je planil, da bi zbežal — ali naravnost proti Seguli. Ta je v strahu, da ga ne bi Žnidarič napadel, ustrelil in ga zadel v trebuh. Žnidarič se je še zavlekel kakih 160 korakov, nato pa obležal.

Segula je bil obsojen, ker je iz malomarnosti zakrivil Žnidaričevo smrt, na 4 mesece zapora, pogojno na dve leti.

Tat in njegov mladi pomagač. Na šest mesecev strogega zapora in na 2 leti izgube častnih pravic je bil obsojen pred okrožnim sodiščem Franc T r o p, 60-letni posestnik v Godenincih, ker je vlomil v neko hišo in odnesel 2 vreči pšenice. Njegov 16-letni pomagač je bil poslan v zavod za poboljšanje.

Tat in njegov mladi pomagač. Na šest mesecev strogega zapora in na 2 leti izgube častnih pravic je bil obsojen pred okrožnim sodiščem Franc T r o p, 60-letni posestnik v Godenincih, ker je vlomil v neko hišo in odnesel 2 vreči pšenice. Njegov 16-letni pomagač je bil poslan v zavod za poboljšanje.

Zanimivosti

Ples proti domišljavosti

V LONDONU SO PRIRIEDILI PLES PROTI LAŽNEMU PONOSU, NA KATE-REM UGLEDNJI ANGLEŠKI ARISTOKRATJE PLEŠEJO S SVOJIMI TIPKARICAMI.

Nedavno so v londonskem predmestju Wimbledon pririedili angleški plemiči ne- navaden ples, ki je imel res pravo demokratsko obelježje. To je bil prvi primer na Angleškem, da so lordi plesali s služkinjami, bogati trgovci, bankirji ter industrijalci s svojimi pisarniški delavkami. In narobe: Tovarniški in rudniški delavci, hotelski vratarji in sluge so plesali z odličnimi londonskimi plemeni- tašinjami ter premožnimi soprokami angleških bogatašev. Veselo razpoloženje je doseglo vrhunec okoli polnoči, ko so začeli plesati »lambethwalk«.

Ta demokratski ples je bil v svečani dvorani občinske uprave v Wimbledonu. Večerno toaletto je imela na sebi ena sama dama, pa tudi ta je zgolj po naključju padla v to plesno dvorano. Vratar občinske uprave je dobil strogo naročilo, da ne sme nikogar pustiti v dvorano, ki ni obložen v frak, smoking ali pa svilen, razkošno večerno haljo. Vsi gostje pa so imeli na sebi navadno vsakdanjo obleko.

To zanimivo in nevsakdanjo zabavo je pririedil sam wimbledonski župan z geslom: »Borimo se proti domišljavosti in lažnemu ponosu, proti lažnemu gospodstvu! Plesu je prisostvovalo čez dva tisoč ljudi iz vseh družabnih slojev Londona. Tu so bili večkratni milijonarji, slovit gledališki igralci, slikarji in politiki, kakor tudi najbednejši londonski proletarijat. In to noč so se ti ljudje med seboj čudovito razumeli, se veselili in niti trenutek pomislili na velike družabne razlike, ki obstajajo med njimi.

Cist dobriček te uspele pririeditve je namenjen londonskim revežem. Najognejše plesalke na tem večeru so bile debele kuharice iz Wimbledonu in dru-

gili londonskih predmestij, in kot najboljši in najtemperamentnejši plesalci so se izkazali nosači in delavci londonskih rečnih pristanišč.

Wimbledonski župan je novinarjem izjavil, da je to šele prvi njegov korak v veliki akciji, ki jo je pokrenil, da bi odstranil vse zapreke, ki so doslej ovirale medsebojni demokratski in iskreni odnos med vsemi angleškimi državljani ne glede na sloj in njihovo gnotno stanje. V letošnjem letu pririedi wimbledonska občina še nekaj takih zabav in drugih javnih sestankov, in ob teh prilikah bodo Angleži ponovno manifestirali resnično demokratska čustva ter ljubezen Angležev do popolne enakopravnosti vseh ljudi.

MODROSTI O ZAKONU.

Kdor se je enkrat prav poročil, ne stori tega zopet tako kmalu.

Če smo poročeni, smo sicer tudi še velikokrat sami, nismo pa več osamljeni. Zakon je lep: Kolikor preje, tem bolje. Zakonsko življenje je udobno. Če pa si eden od obeh napravi preveč udobno, postane drugemu kmalu neudobno.

Kolikor preje se poročimo, toliko preje izplačamo pohištva.

Hudobne tačce najdemo samo še v šaljivih listih. Hudobnih tastrov pa niti tam ne več.

Kadar pridejo otroci, se spremeni celo sorodstvo: Tačca postane babica (maršikateri se celo veselijo tega), tast postane ded (končno se mu ni treba več briti, vendarle pa se kljub temu še včasih...), vsak postane stric (ki kmalu zažuti potrebo, da se malo zredi...).

Če smo dovolj dolgo poročeni... čisto

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 nar; najmanjša pristojbina za te oglase je din 6.—. Družbe, meteli doplovanja in letalovski letni 1.— so besedi. Najmanjši znesek za to oglašje je din 18.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasi davč za celotno obdobje znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoli: pri naročilu oziroma za vsak dan v oglasni skupni v naročilu ali pa po oddaji naročila na četovni račun št. 11. 409. Za vse običajne odgovore sledo malih oglasov se mora oddati znanost za 3 dni.

<p>Razno</p> <p>Rabin 10 SADIK MOŠANCK in 10 bobovcev, Mohorko, Po- čehova. 1677</p> <p>Posest</p> <p>Pri Rušah prodam lepe stav- bene in zemljske PARCELE Stemberger, Bezena, Ruše. 1676</p> <p>Prodam</p> <p>KROMATIČNA HARMONIKA za umetnika na prodaj. Kose- skega ul. 117. 1664</p> <p>CASOPISNI PAPIR nerabljen, prodaja večje koli- čine poceni Hinko Sax, Mari- bor, Grajski trg. 1668</p> <p>Prodam dobro ohranjen, glob- OKTROŠKI VOZICEK Pleteršek, Zelena 23, Nova vas. 1672</p> <p>Prodam dobro ohranjen PUCH-MOTOR 250 kub. Naslov v upravi li- sta. 1683</p> <p>BRESKVE v vseh sortah, prvovrstno drevje za pomladno sajenje oddaja drevcesnica Perko, Kamnica. 1685</p> <p>Sobo odda</p> <p>SONČNA, CISTA SOBA z 1-2 posteljama, z oskrbo ali brez nje, se odda 15. tm. Oddajena 3 min, od glavne kolezdorova in parka. Na- slov v upravi. 1661</p>	<p>SEŠEDILNA SOBA se odda s 1. aprilom. Can- karjeva. Pobrežje. 1662</p> <p>MEBLIRANA SOBA se odda takoli. Slovenska uli- ca 20. 1666</p> <p>OPREMLJENO SOBO oddam solidnemu gospodu. Franciškinska 21/II., levo. 1673</p> <p>ODDAM SOBO jakoli. Betnavska 26. pritličje, Florjan. 1679</p> <p>Sobo išče</p> <p>iščem SOBO S ŠEDILNIKOM v mestu. Ponudbe pod »So- ba«. 1671</p> <p>IŠCEM LEPO SOBO s posebnim vzhodom v bližini Mariborskega dvora. Ponud- be na upravo pod »Oficirs«, 1674</p> <p>Stanovanje</p> <p>GOSPODA SPREJMEM na hrano in stanovanje. Ko- roščeva 6/II., vrata 8. 1855</p> <p>STANOVANJE 2 sobi in kuhinja, se takoli ali s 15. marcem odda. Vprašati pri Franc Božiček, Meljska cesta 9. 1650</p> <p>DVE GOSPODINI se sprejmeta na stanovanje, Istotam se prodata dve po- stelji in dva vložka. Mlinska ul. 35. 1663</p> <p>SPREJME SE GOSPOD Koroška cesta 31. 1667</p>	<p>Lepo, dvosobno, sončno, par- ketirano</p> <p>STANOVANJE s 1. aprilom 1939 za oddati. Kacianjeva 22. 1680</p> <p>V dvonadstropni hiši se odda velika</p> <p>SOBA IN KUHINJA z vodovodom in elektriko, zelo poceni. Gosposvska 41 Pobrežje. 1684</p> <p>Službo dobi</p> <p>DOBRA PODKUHARICA in poštena služkinja se spre- me s 15. marcem za restav- racijo. Naslov v upravi lista. 1665</p> <p>Sprejem takoli KROJAŠKEGA POMOČNIKA zmožnega tudi konfekcije. Vojnaška ulica 19. 1669</p> <p>Mlad, sposoben TRG. POMOČNIK ki govori slovenski in nem- ški, se sprejme 1. aprila v barvni stroki. Ponudbe na Branko Sučević, Maribor, Slovenska ul. 8. 1673</p> <p>Službo išče</p> <p>Mlada SIMPATIČNA NATAKARICA išče službe. Kovač Rozalija, Maribor, Zrinjskega trg 9. 1681</p> <p>KROJAŠKI POMOČNIK išče stalne službe. Zbičajnik Jože, Maribor, Zrinjskega trg 9. 1682</p>
---	---	--

Širite „Večernik“

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem tužno vest, da je naš ljubljani soprog, oče, stari oče, tast itd. gospod

Dr. Med. Peter pl. Chmielowski

v torek, 28. februarja, nenadno v Gospodu zaspal.
Pogreb dragega pokojnika bo v petek, 3. marca, ob 15.30 iz kapele na mestnem pokopališču na Pobrežju. Maša zadušnica bo v soboto 4. marca ob 7. uri v stolnici.

Maribor, Varšava, Luneniec, Sosnowiec, 1. marca 1939.
Pelagija, soproga; Stanislaw Chmielowski, ban R. P. Poljske, sin; Vanda Glebova, hčerka, s soprogom Ivanom Glebovom, polkovnikom R. C. V.; vnuki Aleksander in Peter Glebov in ostala rodbina.